

ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

Г.В. Сілакова

Національний університет харчових технологій

Однією з найважливіших умов стабілізації та розвитку ринкової економіки країни є активізація інвестиційної діяльності. Ринкові відносини передбачають скорочення державних інвестицій, тому особливо гостро постає проблема ефективного вибору джерел фінансування інвестиційної діяльності, оптимізації їх структури та підвищення ефективності використання.

Функціонування підприємств на принципах самофінансування означає, що фінансування інвестиційної діяльності здійснюється переважно за рахунок внутрішніх джерел підприємств – нерозподіленого прибутку та амортизаційних відрахувань. За даними Державного комітету статистики прибуток промислових підприємств останнім часом мав тенденцію до збільшення, зокрема підприємствами харчової промисловості та перероблення сільськогосподарської продукції було отримано прибуток у 2003 році на 1,1 % більше, ніж у попередньому році, у 2004 році - на 25,4 % більше, ніж у 2003 році, а у 2005 році - на 40,8 % більше, ніж у 2004 році. Разом з тим при аналізі прибутку як джерела інвестиційних ресурсів необхідно враховувати навмисне заниження вітчизняними підприємствами реальних обсягів отриманого прибутку з метою ухилення від сплати податків, тобто на інвестиційні цілі може бути використана лише частина прибутку, зазначена в офіційній звітності. Це зменшує потенційні можливості нерозподіленого прибутку підприємств як джерела фінансування інвестиційної діяльності. Тому одним з напрямів вирішення даної проблеми може стати подальше зниження норми оподаткування прибутку підприємств, що використовується на інвестиційний розвиток.

Самофінансування має об'єктивні межі, які обумовлені обмеженістю внутрішніх джерел фінансування. Потреба в грошових ресурсах у підприємств

зростає і вони не в змозі задовольнити її тільки за рахунок власних коштів. Тому виникає потреба в пошуку додаткових джерел фінансування.

Відносно легкодоступним і надійним джерелом формування інвестиційних ресурсів є кредит. В деяких випадках отримання коштів в кредит для підприємств нерідко вигідніше за накопичення чи витрачання власних ресурсів. В останні роки з розвитком ринкових відносин ця роль зростає, так як скорочується питома вага бюджетних асигнувань на цілі розвитку виробництва, що обумовлено об'єктивними причинами. Без кредиту, ріст інвестицій обмежувався би можливостями індивідуального кругообігу, а також системою бюджетного фінансування, що склалася. За даними Національного банку України за останні два роки обсяг банківських кредитних вкладень в інвестиційну діяльність має тенденцію до зростання. Значно поліпшується строкова структура кредитів, наданих на здійснення інвестиційної діяльності, що сприяє активізації інвестиційної діяльності і є позитивним явищем у розвитку кредитних відносин в Україні.

Однак кредитне фінансування не завжди може виступити ефективним механізмом залучення інвестицій. Для отримання кредиту необхідна наявність майна у власності підприємства, щоб задовольнити принцип забезпеченості кредитування. Ще однією суттєвою перешкодою є те, що розмір суми фінансування і розмір відсоткової ставки можуть не відповідати можливостям і внутрішнім обмеженням підприємства. В такому випадку альтернативним джерелом фінансування інвестиційної діяльності може стати фінансовий лізинг.

Таким чином, подальше проведення реформи оподаткування підприємств, розвиток кредитних відносин, а саме, збільшення питомої ваги фінансування інвестиційної діяльності і довгострокового кредитування, активізація лізингу сприятиме збільшенню коштів для фінансування інвестиційної діяльності та подальшому розвитку ринкових відносин в Україні.